

Tussentijds rapport Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen

Voortgang in de uitrol van het Strategisch Plan
Geletterdheid Verhogen 2012-2016

Door projectleider **Caroline Gielens**
Aangesteld bij het **Vlaams ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs**
Rapport op **29 januari 2016**

Vlaanderen
verbeelding werkt

VOCVO

Inhoudsopgave

1 Situering van het Plan Geletterdheid (p. 3)

2 Geletterdheid in het socio-culturele veld (p. 5)

OD 2.9: In het sociaal-culturele veld wordt onderzocht op welke manier aandacht voor geletterdheid een plaats kan krijgen in het informeel en niet-formeel leren

OD 2.5: Leesbevordering

OD 4.9: Een vormingsaanbod wordt voorzien m.b.t. mediagebruik

3 Werken aan geletterdheid in het volwassenenonderwijs (p. 7)

De Basiseducatie

OD 1.5: Het Volwassenenonderwijs consolideert de inspanningen voor leertrajectbegeleiding in verband met geletterdheid en investeert in doorstroombegeleiding van laaggeletterde cursisten.

4 Mediawijsheid en digitale geletterdheid (p. 8)

OD 3.4: Een effectieve kenniswerking rond mediawijsheid wordt ontwikkeld en zo effectief mogelijk georganiseerd opdat kennis kan verzameld en gedeeld worden.

5 Armoedebestrijding en geletterdheid (p. 9)

OD 3.8: De Centra voor Basiseducatie, ondersteund door Vocvo en de decretale Stuurgroep volwassenenonderwijs, werken samen met de armenverenigingen om werken aan geletterdheid met mensen in armoede een plaats te geven; de geletterdheidstraining draagt bij tot armoedebestrijding.

OD 3.9: Stimuleren van diverse actoren en beleidsniveaus om opgeleide ervaringsdeskundigen in te schakelen.

Groeitrajecten voor (kans)arme gezinnen.

Groeitrajecten voor (kans)arme gezinnen.

6 Werken aan geletterdheid op de werkvloer (p. 10)

OD 3.3: Het exploreren en opzetten van geletterdheidscoaching op de werkvloer van zowel werkzoekenden als werkenden.

OD 2.2: Intermediarissen worden gesensibiliseerd.

OD 2.3: De sectorconvenants worden benut voor het inrichten van geletterdheidstraining.

7 Werken met ouders (p. 12)

OD 1.13: De onderwijsoverheid stimuleert scholen die willen investeren in samenwerking, gericht op geletterdheidstraining van ouders.

8 Aansturing van het Plan Geletterdheid (p. 13)

8.1 Situering vanuit Vocvo

8.2 Week van de Geletterdheid

8.3 Evaluatie van het Plan Geletterdheid

8.4 Internationale samenwerking

8.5 Onderzoek

Bijlagen (p. 16)

Toelichting van de context van de Stuurgroep Volwassenenonderwijs

Lijst van afkortingen

Overzicht van meetindicatoren

1 Situering van het Plan Geletterdheid

Om in de huidige samenleving te kunnen functioneren, is het noodzakelijk dat de Vlaamse burgers voldoende geletterd zijn, dit wil zeggen dat zij over voldoende **basisvaardigheden** beschikken op het gebied van **taal, rekenen, ICT en multimedia**. De definitie gaat uit van 'functionele geletterdheid':

"Geletterdheid omvat de competenties om informatie te verwerven, te verwerken en gericht te gebruiken. Dit betekent met taal, cijfers en grafische gegevens kunnen omgaan en gebruik kunnen maken van ICT. Geletterd zijn is belangrijk om zelfstandig te functioneren en participeren in de samenleving en nodig om zich persoonlijk te kunnen ontwikkelen en bij te kunnen leren."

Bron: Stuurgroep van het Plan Geletterdheid Verhogen, 27 februari 2013

Uit de internationale onderzoeken van PISA en PIAAC leren we dat in Vlaanderen **nog steeds 15% van de bevolking de minimale grens van functionele geletterdheid niet behaalt**. Het gaat over 1 op 7 leerlingen bij de 15-jarigen (PISA), maar ook over 1 op 7 bij een doelgroep die ouder is dan 15 jaar, waaronder jongeren in een derde graad bso/tso/busso, ouderen van 50 tot 65 jaar, mensen met een migratie-achtergrond van de eerste generatie, anderstaligen en mensen in armoede (PIAAC 2013). Zij scoren beduidend lager op de talige en numerieke vaardigheden en het probleemoplossend vermogen in een technologiserende omgeving.

Om laaggeletterdheid weg te werken en te voorkomen, keurde de Vlaamse regering in 2005 een eerste 'Plan Geletterdheid Verhogen' goed. In dit Plan werden verschillende acties opgenomen. Deze acties werden **beleidsdomeinoverschrijdend** uitgevoerd door verschillende Vlaamse beleidsdomeinen: Onderwijs en Vorming, Werk, Cultuur, Welzijn en Bestuurlijke Aangelegenheden. De idee daarbij was dat geletterdheid niet alleen een streefdoel zou zijn binnen onderwijs, maar ook binnen de andere beleidsdomeinen waar geletterdheid een rol speelt. Hiermee werden de **bakens uitgezet voor een geletterdheidsbeleid in Vlaanderen**.

Uit een uitgebreide **evaluatie** door de Vlaamse Regering in 2011 bleek dat verschillende acties in het plan geletterdheid de bouwstenen bevatten voor verder beleid. Alle betrokken beleidsdomeinen en de verschillende actoren in het werkveld pleitten ervoor **om met een gericht geletterdheidsbeleid door te gaan**. Dat kwam ook eerder voort uit het advies van de Vlaamse Onderwijsraad van 25 maart 2010 en uit de platformnota van de decretale stuurgroep voor het volwassenenonderwijs in maart 2011.

Bij de opmaak van het tweede 'Strategische Plan Geletterdheid Verhogen', werden nog meer **actoren uit de praktijk en enkele sleutelorganisaties** betrokken: het Vlaams ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs (Vocvo), de Federatie van de Centra Baseducatie, de decretale stuurgroep Volwassenenonderwijs, de onderwijskoepels, de Vlaamse dienst voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding (VDAB), Bibnet, vzw Locus, LINC, het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen ('Netwerk tegen armoede'), en de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG). De coördinatie van de voorstellen gebeurde door het Departement Onderwijs en Vorming. De uitkomst is een tweede plan dat loopt van 2012 tot 2016.

Het tweede plan volgt de aanbevelingen van de **High Level Group of Experts on Literacy**, opgericht door de Europese Commissie, die in september 2012 haar aanbevelingen bekend maakte en de Europese lidstaten opriep tot actie om **ervoor te zorgen dat alle Europese burgers (functioneel) geletterd zijn**.

Het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2014-2019 kiest ervoor om verder te gaan op de bakens die zijn uitgezet in het Strategische Plan Geletterdheid Verhogen. **De Vlaamse Regering uit daarin de wens om laaggeletterdheid terug te dringen en beschouwt mediawijsheid en (digitale) geletterdheid als essentieel voor elke burger**.

1.1 Dit rapport

Dit rapport gaat over **de voortgang van acties en resultaten tussen juli 2015 en januari 2016**. Het volgt op het tussentijdse rapport van 30 juni 2015. Het wordt opgeleverd aan Mevrouw Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs volgens afspraak uiterlijk op 29 januari 2016.

Voor de opstart en aansturing van het Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2012-2016, verwijs ik naar het rapport van 27 augustus 2014. Daarin werden de aanpak van de nieuwe projectleider (sinds 13 december 2013) en de mijlpalen (Platform Geletterdheid, Monitoringsfiches, studiedag naar aanleiding van PIAAC 2013, technische fiche geletterdheid en de doorstart van de Stuurgroep) toegelicht.

Als bijlagen zijn toegevoegd: een **toelichting** over de consequentie van het verdwijnen van de Stuurgroep Volwassenenonderwijs voor het Plan Geletterdheid, een lijst van **afkortingen**, de **monitoringsfiches** en de lijst van **meetindicatoren**. Dit rapport zal digitaal gepubliceerd worden op www.platformgeletterdheid.be.

1.2 Prioritaire acties

In het Strategisch Plan Geletterdheid zijn in totaal 46 operationele doelstellingen (acties) opgenomen. Jaarlijks selecteren we een tiental acties die ons prioritair lijken. Dit betekent niet dat er rond de overige acties niets gebeurt. Toch zal in dit rapport de focus liggen op de geprioriteerde acties. Tegelijk vermelden we de opvolging van de opgestarte acties. We eindigen met een blik op de monitoring van het Plan Geletterdheid.

Bij de prioritering is er aandacht voor het **actief zijn in alle beleidsdomeinen** die betrokken zijn in het Plan Geletterdheid. Daarom selecteerden we acties gericht op het volwassenenonderwijs, acties gericht op het leerplichtonderwijs, acties in het brede culturele veld, acties in de armoedebestrijdingssector, acties gericht op lokale besturen, en acties rond werk. De gerichtheid op een sector sluit niet uit dat er samenwerking is van één sector met een andere. Dit blijft de **rode draad** van het Strategisch Plan Geletterdheid: samenwerking tussen sectoren en over beleidsdomeinen heen.

2 Geletterdheid in het socio-culturele veld

OD 2.9: In het sociaal-culturele veld wordt onderzocht op welke manier aandacht voor geletterdheid een plaats kan krijgen in het informeel en niet-formeel leren

Met de partners (de Federatie Centra voor Basiseducatie, Socius/Vormingplus en het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media) stemden we in december 2015 voor een tweede maal af over toeleiding, samenwerking, aanbod geletterdheid. We gingen na of de Uitpas gekoppeld kan worden aan de vormingen van Vormingplus en welke programma's van Vormingplus en de Basiseducatie bij wijze van experiment gezamenlijk opgesteld kunnen worden. Verder zal tegen april 2016 uitgewerkt worden of de visies op leren van beide sectoren, die een aanbod hebben voor laaggeletterden en laaggeschoolden, kunnen worden afgestemd. Dit past binnen de beweging die het beleid van het sociaal-cultureel volwassenenwerk aan het maken is om schotten tussen sectoren te doorbreken, deskundigheid door te geven en inclusiever te werken.

Vocvo, de Federatie Centra voor Basiseducatie en Wablieft gaven input voor het sectormoment "Cultuureducatie in een meertalige context", georganiseerd door ACCE (Ambtelijke Coördinatie CultuurEducatie) en het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media in samenwerking met Vitamine C op 17 november 2015. Vocvo verzorgde een masterclass op deze sectordag.

OD 2.5: Leesbevordering

Vanuit het Plan Geletterdheid werd in juni en september overleg georganiseerd met Wablieft en LINC om te bekijken waar projectmatig kan samengewerkt worden. LINC zet haar koers richting digitale geletterdheid verder, ze geeft bijvoorbeeld vorming aan grootouders om voor te lezen aan de hand van tablets. Wablieft richt zich met een wekelijkse krant en boeken in hoofdzaak tot laaggeletterden die met de traditionele media aan de slag willen. Wablieft gaf in haar feestelijke zitting in het Vlaams parlement een overzicht over de hoogtepunten van haar 30-jarig bestaan, stelde haar nieuwe boeken voor en reikte de Wablieft-prijs 2015 uit aan radiomaker Jan Hautekiet en auteur Ann De Craemer voor de campagne 'Heerlijk Helder'. Het programma Hautekiet van Radio 1 besteedde dit jaar veel aandacht aan klare taal.

Het team Geletterdheid gaf vanuit het Plan Geletterdheid input en advies aan twee projecten van leesbevordering waarvoor Wablieft een projectvoorstel indiende. 'Goesting in lezen' is een samenwerking tussen Wablieft en Welzijnsschakels op 3 plaatsen, met name in Vilvoorde, Haaltert en Overpelt. Lokaal wordt samengewerkt met een Centrum voor Basiseducatie en een bibliotheek, zoals in Vilvoorde. De projecten hebben als doel om laaggeschoolde en laaggeletterde mensen die in armoede leven leesplezier te laten ervaren en laten groeien door de ervaring van leesverdieping. 'Lezen doen we samen' is

een samenwerking tussen Wablieft en DocAtlas om laaggeletterde ouders en hun kinderen nog beter te bereiken, en hen leesplezier te laten ervaren. Daarnaast namen de planleider, de coördinator van Wablieft en van LINC deel aan de stakeholdersgesprekken van Stichting Lezen, dat zich omdoopte tot 'Iedereen Leest'.

OD 4.9: Een vormingsaanbod wordt voorzien m.b.t. mediagebruik

Na de vorming over 'De Bib op school' in mei 2015, organiseerde Locus/Bibnet een tweede vorming voor bibliotheken en de socio-culturele (jeugd)sector met als titel 'Aan de slag met kansengroepen'. Er werd onder meer ingezoomd op de 8 digitale profielen die Ilse Mariën onderscheidt als pleidooi voor een gedifferentieerde aanpak van e-inclusie en lager digitaal geletterden. Aan de praktijktafels getuigden experts uit het veld over goede praktijken van digitaal mediagebruik met en voor kansengroepen.

Zowel Mediawijs als Bibnet/Locus ondergingen verandering en herstructurering. Mediawijs zette, onder het oog van de nieuwe coördinator Andy Demeulenaere, de lijnen uit voor een nieuwe overlegstructuur. Het Plan Geletterdheid/Vocvo en de Federatie van de Centra voor Basiseducatie nemen deel aan onder andere het sociaal-cultureel overlegplatform. Bibnet/Locus werd omgedoopt tot 'Cultuurconnect' en zal via een projectoproep rond digitalisering nieuwe kansen tot samenwerking creëren tussen actoren van het lokale cultuurbeleid. Vanuit het Plan Geletterdheid bekijken we of samenwerking van cultuuractoren met onderwijsactoren mogelijk is.

De 8 profielen zijn ontwikkeld voor actoren uit middenveld en beleid om digitale uit- en insluiting beter te begrijpen en hun doelgroepen in kaart te brengen. Op die manier Vormen de fiches een aanzet voor het nadenken over e-inclusie strategieën en digitale diensten op maat van ieder profiel. Meer info via: ilse.marien@vub.ac.be

3 Werken aan geletterdheid in het volwassenenonderwijs

De Basiseducatie

De Sector Basiseducatie viert haar 25-jarig bestaan en werkt aan een nieuw strategisch beleidsplan dat de lijnen uitzet om als sector de uitdagingen van geletterdheid in een snel evoluerende samenleving te kunnen aangaan. De website www.basiseducatie.be werd in een nieuw jasje gestoken. In het kader van de eerste Week van het Nederlands lanceerde de Federatie Centra voor Basiseducatie in samenwerking met Samenlevingsopbouw Antwerpen een animatiefilm¹ over de uitdaging voor anderstalige volwassenen om Nederlands te leren in een samenleving die Nederlands ziet als de belangrijkste sleutel tot integratie.

OD 1.5: Het Volwassenenonderwijs consolideert de inspanningen voor leertrajectbegeleiding in verband met geletterdheid en investeert in doorstroombegeleiding van laaggeletterde cursisten.

Wat verstaan we onder 'doorstroom'? Laaggeschoolde volwassenen hebben blijvend ondersteuning en begeleiding nodig. De doorstroommogelijkheden voor volwassen laaggeschoolden zijn beperkt, vaak omwille van instapvoorwaarden op vlak van geletterdheid. We willen het traject dat iemand aflegt zo kwaliteitsvol en efficiënt mogelijk maken en op maat aanbieden van die persoon. Daarvoor is een goede samenwerking tussen partners en doorstroom tussen diverse opleidingen noodzakelijk. Naast deze manier van doorstromen, betekent doorstroom ook geïntegreerde en duale leertrajecten, G-coaching, die ondersteunend kunnen zijn voor cursisten. Maar ook bewegingen in de omgekeerde richtingen, zoals van een CVO naar een CBE in functie van remediëring of ondersteunend aanbod.²

Het rapport van het project 'Doorstroom' werd opgeleverd aan de (intussen opgeheven) Stuurgroep van het Volwassenenonderwijs. Op de Stuurgroep van het Plan Geletterdheid werden de visietekst, de scenario's van warme overdracht, het overzicht van knelpunten en oplossingen voorgesteld. De scenario's van warme overdracht beschrijven een brede waaier aan activiteiten, gaande van informeren en motiveren, over ondersteunen bij het concrete inschrijven, tot educatieve samenwerking tussen basiseducatie en secundair volwassenenonderwijs. Bij elk scenario formuleren we sterke punten en mogelijke valkuilen. Daarnaast geven ze ook een aantal concrete acties aan die noodzakelijk zijn om het scenario te laten slagen. Deze 'producten' worden ontsloten op verschillende websites, waaronder het Platform Geletterdheid³. Momenteel worden vanuit het Plan Geletterdheid de belangrijkste inzichten en aanbevelingen samengevat in een nota gericht aan de administratie Volwassenenonderwijs, met het oog op de verankering van structurele ingrepen zodat de doorstroom kan geoptimaliseerd worden.

¹ <https://vimeo.com/141388458>

² Zie visietekst project Doorstroom.

³ <https://sites.google.com/site/doorstroomvolwassenenonderwijs/bestanden>

4 Mediawijsheid en digitale geletterdheid

OD 3.4: Een effectieve kenniswerking rond mediawijsheid wordt ontwikkeld en zo effectief mogelijk georganiseerd opdat kennis kan verzameld en gedeeld worden.

Op het Vlaams Mediawijs Congres⁴ van 17 november 2015 werd een overzicht gegeven van (te realiseren) tools, onderzoek en praktijkvoorbeelden. Deze worden ook gebundeld op de vernieuwde website [Mediawijs.be](http://mediawijs.be).

Vanuit het Plan Geletterdheid werkten we gedurende twee sessies mee aan een whitepaper die samen met actoren uit het e-inclusiewerkveld wordt opgesteld om een 'begeleid digitaal' strategie uit te werken zodat kwetsbare groepen niet uit de boot vallen bij de digitaliseringsplannen van de overheid.⁵ Deze whitepaper wordt gefinaliseerd in het voorjaar van 2016.

Mediawijs nodigt partners van onderwijs en het socio-culturele veld uit om een online Platform mediaopvoeding voor (groot)ouders en competentiemodel mediawijsheid te realiseren in 2016. Vanuit de Week van de Geletterdheid trachten we een brug te slaan naar De Digitale Week, die in 2016 zal plaatsvinden van 8 tot 16 oktober.

mediawijs.be

The screenshot shows the Mediawijs.be website interface. At the top, there is a navigation bar with links for 'Over ons' and 'Meld je aan'. Below this, the website logo 'mediawijs.be' is displayed, along with the tagline 'KENNISCENTRUM MEDIAWIJSHEID'. The main content area is divided into several sections: a large video player showing a woman on a screen, a 'Kalender' (Calendar) section with upcoming events, and a 'Schrijf je in op onze nieuwsbrief' (Sign up for our newsletter) section. The footer contains a row of tabs for 'Tools', 'Praktijken', 'Mediabank', 'Onderzoek', 'Dossiers', and 'Organisaties'.

Afbeelding van de nieuwe website van Mediawijs.be

⁴ <http://mediawijs.be/nieuws/terugblik-vlaams-mediawijs-congres>

⁵ <https://www.bestuurszaken.be/radicaaldigitaal>

5 Armoedebestrijding en geletterdheid

OD 3.8: De Centra voor Basiseducatie, ondersteund door Vocvo en de decretale Stuurgroep volwassenenonderwijs, werken samen met de armenverenigingen om werken aan geletterdheid met mensen in armoede een plaats te geven; de geletterdheidstraining draagt bij tot armoedebestrijding.

In het kader van het project Leerkansen werden afspraken gemaakt tussen de Basiseducatie, Vocvo, het Netwerk tegen Armoede en de Welzijnsschakels. In de vorm van een verticaal armoedeoverleg werd het project 'Leerkansen' gepresenteerd aan het kabinet Onderwijs.

Ter disseminatie van het project maken Welzijnsschakels in samenwerking met het Plan Geletterdheid/Vocvo een 'promotiefilm' met getuigenissen van praktijkwerkers en deelnemers over het leren voor mensen in armoede. Deze wordt eind februari opgeleverd, met het oog op lancering tijdens de 'Forumdag over Leren' van het Netwerk tegen Armoede op 8 maart 2016.

OD 3.9: Stimuleren van diverse actoren en beleidsniveaus om opgeleide ervaringsdeskundigen in te schakelen.

Er lopen momenteel twee sporen vanuit het Plan Geletterdheid om vorming over armoede uit te werken. Op Vocvo vinden in februari en maart 3 opleidingssessies '(Samen)werken met mensen in armoede' plaats voor lesgevers en stafmedewerkers van Centra voor Basiseducatie. De opleiding werd voorbereid vanuit het Plan Geletterdheid (An Bistmans), Vocvo en armoede-expert Kristel Driessens. Daarnaast staat vorming over armoede op de agenda van het Horizontaal Platform Armoede Overleg (HPAO) van 16 februari 2016, op vraag van het Plan Geletterdheid.

Groeitrajecten voor (kans)arme gezinnen.

Het Plan Geletterdheid / Vocvo (An Bistmans), De Link en Federatie Centra voor Basiseducatie schrijven in overleg met Kind en Gezin een projectplan uit voor het project 'Groeitrajecten voor (kans)arme ouders met jonge kinderen. Toekomst voor mijn kind'. Dit project biedt ouders een leertraject dat hen ondersteunt en versterkt in hun rol als ouder in (kans)armoede. Daarnaast wordt de samenwerking tussen diensten in de ondersteuning van het gezin vooropgesteld. Het groeitraject zorgt ervoor dat kinderen participeren aan kinderopvang en het schoolgebeuren en dat ouders een goede communicatie opbouwen met deze voorzieningen. Op deze manier krijgen kinderen op zeer jonge leeftijd ontwikkelingskansen en worden ouders ondersteund om op hun beurt deze ontwikkelingskansen aan te bieden aan hun kinderen. Een gesprek met het kabinet van Minister Homans vond plaats in functie van de financiering van dit project.

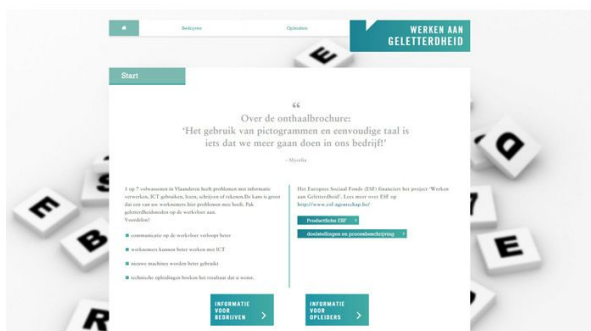
De idee van groeitrajecten is enigszins nieuw; het werd reeds opgenomen in het nieuwe Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA). Daarnaast wensen we het in te schrijven in een volgend Plan Geletterdheid.

6 Werken aan geletterdheid op de werkvloer

OD 3.3: Het exploreren en opzetten van geletterdheidscoaching op de werkvloer van zowel werkzoekenden als werkenden.

Met de middelen die nog over waren van het budget van de Week van de Geletterdheid 2015, werd besloten om een (promo)film⁶ te maken over geletterdheid op de werkvloer, waarin ook de toolbox 'Werken aan Geletterdheid op de werkvloer' aan bod komt. Bovendien heeft het kabinet Onderwijs beslist om een subsidie van 45.000 euro toe te kennen aan de Federatie Centra voor Basiseducatie voor de verdere implementatie van deze toolbox. Hiervoor werd in januari 2016 een stafmedewerker aangesteld bij de Federatie Centra voor Basiseducatie.

De uitdagingen van geletterdheid voor werkzoekenden en werkenden wordt het thema van de campagne Week van de Geletterdheid 2016.

Beelden uit de video 'Werken aan geletterdheid op de werkvloer' en een screenshot van de Toolbox: werken aan geletterdheid

⁶ <https://vimeo.com/151529646>

OD 2.2: Intermediären worden gesensibiliseerd.

Vanuit het Plan Geletterdheid gaven we i.s.m. de Federatie Centra voor Basiseducatie een presentatie 'Reflecties op de plaats van geletterdheid binnen het beleid van de Evenredige Arbeidsmarktdeelnemers (EAD-beleid)' in de commissie diversiteit van de SERV. Hierbij waren onder meer enkele vakbonden en het minderhedenforum aanwezig.

OD 2.3: De sectorconvenants worden benut voor het inrichten van geletterdheidstraining.

De onderhandelingen in het kader van de sectorconvenants zijn eind 2015 afgerond. Heel wat sectoren hebben (o.m. als antwoord op onze expliciete vraag) in hun ontwerp van convenant engagementen of acties opgenomen in functie van geletterdheid verhogen en dit in diverse varianten:

- Nederlands op de werkvloer (NODW) en/of taalcoaching: montage, textiel, de grafische sector, voeding, auto, brandstof, autobus, taxi, transport en logistiek, elektriciens, horeca, vastgoed, kappers, kleding confectie, textielverzorging, metaalarbeiders, metaalbedienden
- competentie-ontwikkeling (i.s.m. de Basiseducatie): bouw, chemie, groen, lokale besturen
- de toolbox geletterdheid en/of de herkenningwijzers inzetten: hout, papier en karton, textiel, internationale handel, autobus, groen

herkennings-
wijzer

WERKEN AAN GELETERDHEID

Herkent u enkele signalen op de voorzijde?

Waarschijnlijk heeft u te maken met iemand die laaggeletterd is.

Feiten en cijfers

1 op 7 Belgen heeft problemen om snel en vlot de juiste informatie terug te vinden in teksten en tabellen, om gebruik te maken van computers en multimedia, om te lezen, schrijven of rekenen.

Laaggeletterdheid belemmert werknemers in hun functioneren op de werkvloer. Het zorgt voor hogere kosten door productieverlies en arbeidsongevallen.

10% van de ongevallen op de werkvloer is gerelateerd aan taalproblemen.

Wat kan u doen?

- 1 Verwijs uw medewerker door naar Basiseducatie. Daar zijn speciale cursussen, op maat, in kleine groep en met persoonlijke aandacht.
- 2 Pak geletterdeheidsnoden aan op de werkvloer. Op onze website ziet u wie u ondersteuning kan bieden.

Meer info

eva.huwels@vocvo.be | 0477 21 32 08
www.werkenaanletterdheid.be

Herkennt u dit?

Dat formulier vul ik thuis wel in.
Ik ben mijn bril vergeten.

Mijn geschrift kan niemand lezen. Schrijf jij het anders even op?
Een computer, dat is niks voor mij.

Een werknemer ...

- leest moeilijk of geen werkroosters, veiligheidsinstructies of mededelingen.
- heeft moeite met rekenen, meten of verhoudingen.
- spreekt zich nooit uit in vergaderingen en is erg onzeker over zijn inbreng.
- wil liever geen cursus of bijscholing volgen.
- gaat niet in op promotiekansen.

De herkenningwijzer voor bedrijven, ontwikkeld in het kader van de Toolbox.

7 Werken met ouders

OD 1.13: De onderwijsoverheid stimuleert scholen die willen investeren in samenwerking, gericht op geletterdheidstraining van ouders.

In het kader van de actie 'Ouders op school' organiseerde het Plan Geletterdheid i.s.m. de Federatie Centra voor Basiseducatie een stakeholdersbevraging: tot nu toe werden de verschillende ouderkoepels en de LOP's bevroegd.

De ouderkoepels hebben besloten om geletterdheid op te nemen als thema in hun driejaarlijkse beheersovereenkomst met de overheid. Voor het werkingsjaar 2016 willen ze een drietal pistes ontwikkelen in samenwerking met de Basiseducatie:

1. Initiatieven die de taalontwikkeling van kinderen en ouders ontsluiten
2. Samenwerking met CBE en sensibilisering rond geletterdheid
3. Diversiteit in ouderwerkingen stimuleren

"GO!Ouders" wil naast de netoverstijgende samenwerking een project opzetten rond geletterdheid als hefboom voor ouderbetrokkenheid en -participatie, en stellen daarvoor tijdelijk een medewerker aan.

De projectleider presenteerde het aanbod van de Basiseducatie voor het ondersteunen van ouders met geletterdheidsnoden op het Vlaams Congres Opvoedingsondersteuning, dat georganiseerd werd door EXPOO i.s.m. het Agentschap Integratie en Inburgering, Kind en Gezin, VBJK-VCOK en VIGeZ.

8 Aansturing van het Plan Geletterdheid

8.1 Situering vanuit Vocvo

Vocvo, het Vlaams ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs, breidde het team geletterdheid uit, door naast de aanwerving van een projectleider in 2013, twee extra medewerkers aan te stellen: An Bismans (0,5 VTE) vanaf het voorjaar 2015, voorheen werkzaam rond geletterdheid voor de Stuurgroep Volwassenenonderwijs, en Glen Fobelets (0,2 VTE) vanaf januari 2016, belast met de opdracht van het uitwerken en uitvoeren van een communicatie- en sensibiliseringsstrategie voor het Plan Geletterdheid.

Zijn taak is ook het opstellen van een communicatieplan dat als doel heeft het Plan Geletterdheid en geletterdheid als maatschappelijk thema een ruimere bekendheid te geven: “We willen vaker, straffer, breder én (doelgroep)gericht over het (plan) geletterdheid communiceren. We doen dit door verschillende communicatiemiddelen te gebruiken en met elkaar te combineren (traditionele, nieuwe en sociale media). Zo blijft het plan het hele jaar door onder de aandacht en kunnen we daadkrachtig sensibiliseren over geletterdheid. Op die manier wordt geletterdheid bekender als maatschappelijk thema”. Hiertoe wordt een plan met een tiental acties uitgewerkt:

1. tussentijds rapport Strategisch Plan Geletterdheid realiseren
2. nieuwsberichten publiceren op de website
3. communiceren via sociale media: Facebook, blog en Twitter
4. maandelijks nieuwsbrief ontwerpen en versturen
5. webpagina in het Engels toevoegen aan het Platform Geletterdheid
6. sensibiliseren d.m.v. een workshop op de Vocvo-trefdag
7. ondersteunen bij promotie en communicatie voor Week van de Geletterdheid
8. jaarlijks persberichten versturen
9. de website vernieuwen
10. een publicatie over geletterdheid

8.2 Week van de Geletterdheid

De Week van de Geletterdheid wordt sinds 2014 gecoördineerd vanuit het Plan Geletterdheid, door de projectleider, de medewerker vanuit het Departement O&V, de Federatie Centra voor Basiseducatie, LINC en een aantal ‘campagne-themagebonden’ organisaties. In 2016 zal de campagne het thema ‘werk en geletterdheid’ belichten, en de uitdaging van werk vinden als lager geletterde burger in het bijzonder. Daarbij streven we ernaar om samen te werken met het secundair onderwijs en de VDAB die we in onze initiatieven rond

werk als een prioritaire partner beschouwen en dus graag nog meer expliciet zullen betrekken.

8.3 Evaluatie van het Plan Geletterdheid

Eind 2016 loopt het huidige Plan Geletterdheid op zijn einde. Om zicht te krijgen op de werkzaamheden van de afgelopen jaren, gaat het departement Onderwijs en Vorming over tot een evaluatie die we medio 2016 willen afronden. Deze evaluatie is driedelig:

1. In de eerste plaats ontvangen de stuurgroepleden een vragenlijst om de opbouw en werking van het plan zelf te bekijken (een zelfevaluatie).
2. In tweede instantie worden de verschillende doelstellingen met indicatoren verrijkt en uitgediept.
3. In 2016 ten slotte wordt dieper op bepaalde acties ingegaan door middel van de organisatie van focusgroepen.

Aan de hand van de indicatoren, opgevraagd bij verschillende meewerkende organisaties, trachten we op een meer systematische manier de resultaten van het geletterdheidsbeleid in Vlaanderen in kaart te brengen, zonder dat we een effectmeting kunnen doen. Elke operationele doelstelling uit het Plan Geletterdheid wordt gemeten door:

- Resultaatsindicatoren (R): geven aan wat actoren moeten opleveren of realiseren (bijvoorbeeld een product, rapport, sensibiliseringsactie ...)
- Specifieke meetindicatoren (M): meten en monitoren het resultaat (hoeveel keer wordt een product ingezet, hoe vaak wordt een cursist doorverwezen ...).
- Algemene indicatoren (A): geven aan de hand van een meting een beeld of context waarin de doelstelling zich situeert (bv. het aantal vroegtijdige schoolverlaters, het aantal samenwerkingen van CBE met VDAB/Syntra/armoedeverenigingen ...)

8.4 Internationale samenwerking

In het internationale luik van het Plan Geletterdheid werkten we mee aan de ontwikkeling van tools in het kader van sensibilisering rond geletterdheid, gecoördineerd door ELINET, het tweejarige Europese netwerk van geletterdheid. We volgen de continuering van dit netwerk op onder meer via deelname aan de conferentie, die plaatsvindt van 21 tot 22 januari in Amsterdam.

8.5 Onderzoek

Er gebeurt momenteel veel onderzoek op het gebied van digitale geletterdheid en mediawijsheid. Op het Vlaams congres van Mediawijsheid op 17 november 2015 presenteerden 6 onderzoekers onderzoeken naar de opportuniteiten en valkuilen van oudertoezicht (prof. dr. Bieke Zaman, IMS, KU Leuven), de media-opvoedingsverwachtingen en -behoeften van Vlaamse ouders en kinderen (Lien Mostmans, iMinds-SMIT, VUB), de rol van ouders kan zijn om kinderen en jongeren meer weerbaar online te maken (Sofie Vandoninck, EU Kids Online, IMS, KU Leuven), ongepast online gedrag (Kathleen Van Royen, AMiCA, MIOS, Communicatiewetenschappen, Universiteit

Antwerpen), hoe je op school kan leren met en over technologie (dr. Ellen Vanderhoven, EduTab, iMinds-MICT, Communicatiewetenschappen, Universiteit Gent) en hoe kinderen en jongeren kunnen leren omgaan met reclame (dr. Ralf De Wolf en dr. Melanie De Vocht, ADLIT).

Bijlage 1: Toelichting van de context van de Stuurgroep Volwassenenonderwijs

Onderwerp: nieuwe context van samenwerking – aanpassingen aan het Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen (SPG) - verantwoordelijkheden in het SPG

Opgesteld door de projectleider van het SPG. Afgetoetst bij de stuurgroep van het SPG op 18/06/2015.

Wat is de nieuwe context van samenwerking?

De Decretale Stuurgroep Volwassenenonderwijs wordt opgeheven op 1 september⁷. De onderwijskoepels hebben afgesproken om samen te werken rond de ontwikkeling van opleidingsprofielen, EVC en onderwijs aan gedetineerden. Het werken aan geletterdheid is daarentegen geen verplicht onderwerp meer van samenwerking tussen Vocvo en de pedagogische begeleidingsdiensten van de onderwijskoepels.

Het volledige Plan Geletterdheid herzien en op de Vlaamse regering brengen is niet wenselijk; dit behoeft een lang proces, terwijl het actieplan zijn laatste anderhalf jaar ingaat. **Het is wel aangewezen om de realiseerbaarheid van de doelen en acties uit het Plan Geletterdheid te herbekijken, voor die doelen waarin de Decretale Stuurgroep een engagement of rol had.**

Daarbij komt dat Vocvo een trekkersrol wil nemen in de samenwerking met de onderwijskoepels rond geletterdheid. Daarvoor zet ze de halftijdse medewerker die rond geletterdheid actief was voor de stuurgroep VO verder in rond geletterdheid, naast de projectleider die reeds in dienst is bij Vocvo om het Plan te coördineren.

Welke aanpassingen zijn er aan het SPG?

We zullen niet ingrijpen in het Plan zelf, wel zullen we de actoren in de monitoringsfiches aanpassen. Vocvo kwam overeen met de onderwijskoepels over de volgende engagementen:

	Operationele actie 2015-2016	In het kader van welk strategisch doel
1	Inhoud en/of feedback geven op het servicedocument voor de L-modules met uitleg en voorbeelden dat in alle leerplannen kan ingebed worden	Implementatie van L-modules en know-how doorstroom (SPG: OD 1.5, OD 1.6)
2	Een document maken waarmee we aantonen dat er noden bij CVO inzake numerieke, grafische en digitale geletterdheid zijn die niet door de	

⁷ OD XXV

	basiseducatie kunnen worden opgevangen	
4	Contacten aanreiken en warm maken voor de gespreksronde en rondetafel geletterdheidsondersteuning van ouders op de (leerplicht)school. Projectuitkomst uitdragen.	Visie en draagvlak toetsen voor samenwerking tussen leerplichtonderwijs en basiseducatie in functie van geletterdheidsondersteuning van ouders op school. (SPG: OD 1.13)
6	Meewerken aan 'een jaar rond sensibiliseren rond geletterdheid' (zowel naar de maatschappij toe als binnen de sector en binnen de eigen organisatie) - actie 1: campagne maken	Het VO investeert in nieuwe strategieën voor activering, sensibilisering en toeleiding (SPG: OD 3.1)
	Actie 2: alle communicatie die Vocvo bezorgt rond geletterdheid intern en extern verspreiden (nieuwsbrieven, studiedagen, persberichten, campagne ...)	
	Actie 3: feedback en input geven op de verdere ontwikkeling van het platform geletterdheid	
	Actie 4: deelnemen aan de stuurgroep van het Plan geletterdheid	

Aan de volgende acties, zullen enkele onderwijskoepels deelnemen:

3	Een event geletterdheid voorbereiden en/of uitvoeren rond geletterdheidsmodules en doorstroom voor de CVO's	Implementatie van L-modules en know-how doorstroom (SPG: OD 1.5, OD 1.6)
5	Samen met Vocvo in 1 van de eigen centra een traject uitwerken rond geletterdheid (L-modules, werken rond armoede, werken met ouders ...)	Professionalisering van pedagogisch begeleiders zodat zij geletterdheid kunnen integreren in hun begeleiding (SPG: OD 4.3)

Wat verandert dit in de verantwoordelijkheden in het SPG?

De **Vlaamse regering** blijft eindverantwoordelijke voor het SPG. **Vocvo** en het **departement Onderwijs en Vorming** staan in voor de aansturing van het Plan Geletterdheid. De belangrijkste partners/stakeholders van het Plan Geletterdheid, zijnde de overheid en de Federatie Centra BE, sturen mee aan en volgen op, en functioneren als een klankbord. Dit maandelijks '**structureel overleg**' wordt gefaciliteerd door Vocvo. Daarnaast is er de **Stuurgroep van het Plan Geletterdheid**, waarin heel wat partners met engagementen zetelen, en toezien op de voortgang van de acties uit het Plan. **Iedere partner** is verantwoordelijk voor zijn engagementen, zoals beschreven in de monitoringsfiches van het SPG. De **onderwijskoepels** zijn enkel nog

verantwoordelijk voor de engagementen die ze formuleren en die VOCVO opvolgt in het kader van het SPG.

Bijlage 2: Lijst van afkortingen

AHOVOKS	Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
CJSM	De beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media
Departement O&V	Departement onderwijs en vorming
HPAO	Horizontaal Platform Armoede-overleg
Projectgroep curriculum	Projectgroep binnen de Decretale Stuurgroep voor het Volwassenenonderwijs. De projectgroep curriculumontwikkeling staat in voor de uitvoering van de opdrachten m.b.t. opleidingsprofielen en leerplannen.
Projectgroep geletterdheid	Projectgroep binnen de Decretale Stuurgroep voor het volwassenenonderwijs
Stuurgroep doorstroom	Projectgroep binnen de Decretale Stuurgroep voor het volwassenenonderwijs
Structureel overleg Geletterdheid	Maandelijks overleg met de kernpartners / voornaamste stakeholders van het Plan Geletterdheid zijnde het Departement O&V, Vocvo en de Federatie van de Centra voor Basiseducatie
SPG	Stuurgroep Plan Geletterdheid
VAPA	Vlaams actieplan armoedebestrijding
VNWAWN	Verenigingen waar armen het woord nemen
VO	Volwassenenonderwijs
Vocvo	Vlaams ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs

<Doel	Algemene meetindicator (A)	Resultaatsindicator (R) ROOD= nog niet opgestart ORANJE: knelpunt DONKERGROEN: behaald LICHTGROEN: bezig	Specifieke meetindicator op het resultaat (M)	Bron/Wie levert gegevens aan?
OD 1.1.	A1: peilingen/ TIMSS en PIRLS meten of eindtermen behaald worden (IVV, Nederlands, PAV in BSO, wiskunde) BaO + SO	R1: Overzicht initiatieven en actoren m.b.t. Basisonderwijs (BaO)		R1: Nog uit te klaren met BaO A1: website AKOV (peilingkalender) + Departement OV (Isabelle Erauw)
OD 1.2.	A2: peilingen/PISA meten behalen van eindtermen	R2: Geletterdheid als prioritair nascholings-thema in het Secundair Onderwijs		R2: Departement OV (Elke Peeters) A2: website AKOV (peilingkalender) + Departement OV (Isabelle Erauw)
		R3: Sensibiliseringsacties rond flexibele leertrajecten en differentiatie in het SO		R3: Departement OV
		R4: Organisatie van coachingstrajecten geletterdheid in DBSO en leertijd		R4: Departement OV CTO
	A3: cijfers vroegtijdige schoolverlaters	R5: De link wordt gelegd met het actieplan Vroegtijdig Schoolverlaten (VSV)		A3: Departement OV (Marie Kruyfhoofd)
OD 1.3.		R6: Een rapport m.b.t. beeldgeletterdheid		R6: Departement OV (Jan De Craemer)
		R7: Een referentiekader m.b.t. beeldgeletterdheid wordt ter beschikking gesteld aan scholen		R7: Departement OV (Jan De Craemer)
OD 1.4.		<i>Randvoorwaarde: de Centra voor Leerloopbaanbegeleiding worden opgericht</i>		VGC

OD 1.5.		R8: Een publicatie van goede praktijken van traject-begeleiding voor het VO	M1: X aantal cursisten stroomt door van BE nr diplomagerichte opleidingen of AV in sec VO	R8: Stuurgroep VO (Luc Bogaerts) M1: AHOVOKS
			M2: X aantal cursisten stroomt door van BE naar beroepsopleiding bij VDAB en Syntra niet traceerbaar	M2: VDAB en Syntra
		R9: Een geletterdheidsaanbod door pedagogische begeleidingsdiensten in het VO		R9: Directeuren van Pedagogische BD <i>Zie ook R59 en M25</i>
		R10: Een model van doorstroom voor cursisten tussen CBE/CVO/Syntra/VDAB		R10: Stuurgroep VO (Luc Bogaerts) BART
		R11: Structurele afspraken tussen opleidingscentra op Vlaams niveau		R11: Stuurgroep VO (Luc Bogaerts)
OD 1.6.	A4: X aantal cursisten slagen voor de beroepsopleidingen met geletterdheidsmodules	R12: Er zijn X aantal geletterdheidsmodules ontwikkeld	M3: X aantal geletterdheids-modules of open modules ingezet, door wie en bij welke opl	A4: AHOVOKS R12: AKOV (Veerle Bremeersch) M3: AHOVOKS
			M4: X aantal cursisten stromen in in de geletterdheidsmodules	M4: AHOVOKS
OD 1.7.	A5: x aantal cursisten stromen in in het ICT-aanbod van de BE	R13: Een opleidingsprofiel ICT voor de basiseducatie (schooljaar?)		A5: AHOVOKS R13: Departement OV (Jan De Craemer)
	A6: x aantal cursisten slagen voor het ICT-aanbod van de basiseducatie	R14: Een competentieprofiel met nieuwe opleiding(en) ICT gebaseerd op nieuwe eindoelen ICT voor het VO (CVO)	M5: x aantal cursisten stromen in in de nieuwe ICT-opleidingen in het VO (CVO) vanaf jaar?	A6: AHOVOKS R14: AHOVOKS M5: AHOVOKS

			M6: X aantal cursisten slagen voor de nieuwe ICT-opleidingen in het volwassenenonderwijs (CVO)	M6: AHOVOS
			M7: X aantal opl ICT worden in een instelling per gemeente ingericht	M7: AHOVOKS
OD 1.8.		R15: Voorbeelden om geletterdheidsnoden van laaggeletterde cursisten in kaart te brengen		R15: Stuurgroep VO (Luc Bogaerts)
		R16: Verspreiding van de voorbeelden om geletterdheidsnoden van laaggeletterde cursisten in kaart te brengen		R16: Stuurgroep VO (Luc Bogaerts)
OD 1.9.		R17: Herwerking van de G-scan voor instellingen van het volwassenenonderwijs		R17: Stuurgroep VO
		R18: Ter beschikkingstelling van de G-scan voor instellingen van het volwassenenonderwijs	M8: X aantal dat de G-scan wordt ingezet door instellingen van het VO	R18: Stuurgroep VO (An Bistmans) M8: Stuurgroep VO (An Bistmans)
OD 1.10	A7: X aantal (unieke en niet-unieke) cursisten per leeftijd, geslacht, nationaliteit, werksituatie... stromen in in de modules van de CBE	R19: Een afspraak wat en hoe we meten en rapporteren		R19: Departement OV (Andy Thoelen) + Federatie van CBE A7: AHOVOS
	A8: X aantal cursisten per leeftijd, geslacht, nationaliteit, werksituatie... slagen voor de modules van CBE			A8: AHOVOS
OD 1.11	A9: Waar wonen de cursisten van CBE en CVO	R20: geletterdheid is opgenomen in de lokale	M9: aantal gemeenten met een lokale beleidsplan waarin	R20: VVSG of FLOB? A: AHOVOKS

	met geletterdheidsmodules per vestigingsplaats? Afstand tussen woonplaats en centrum?	beleidsplannen	geletterdheid is opgenomen	VGC Gent digipolis
OD 1.12		R21: Rapport van de VGC over geletterdheidsacties in Brussel		R21: VGC
OD 1.13	A10: X aantal scholen met een samenwerking van scholen met CBE	R22: Het uitgewerkte concept van ondersteuning van ouders in scholen		A10: Database Federatie CBE R22: Federatie van de CBE
		R23: Het aantal onderwijsinstellingen die het concept kennen, neemt toe	M9: aantal onderwijsinstellingen die het concept toepassen	M9: Scholen (haalbaar?)
OD 1.14		R24: de onderwijsreglementering ifv een meer trajectmatige en flexibele benadering van het geletterdheidsprobleem is verfijnd		R24: Departement OV
OD 2.1.	<i>Uit te werken in overleg met het departement Werk en Sociale Economie en de VDAB</i>	<i>Evaluatierapport HIVA JOP (jaarlijks ondernemingsplan van VDAB) POP in mijn loopbaan</i>		
OD 2.2.	<i>Uitkomst van indicatoren sectorconvenanten</i>	R71: Sensibiliseringsacties Verspreiding van tools oa toolbox of G-screen		R71
OD 2.3.		R25: in sectorconvenanten is een engagement over geletterdheid opgenomen	M10: aantal sectoren met in hun sectorconvenant engagementen rond geletterdheid +welke	M10: Departement OV
OD 2.4.		R26: een rapport met een gedeelde en gedragen definitie die strookt met de gangbare definitie en beleidsaanbevelingen		R26: Departement CJSM

OD 2.5.	A11: Wordt er meer gelezen? (Achtergrondvraag bij PISA)	R27: overzicht leesbevorderingsacties en actoren		A11: Departement OV (Isabelle) R27: Departement CJSM
	A12: Aantal leden van een bibliotheek (met een voordeeltarief)	R28: overzicht hefboomen van leesbevordering met specifieke aandacht voor de meest kwetsbare groepen		<i>Verder uit te werken samen met het departement CJSM</i>
	A13: aantal uitgeleende boeken			<i>Verder uit te werken met het departement CJSM</i>
	A14: cijfers van de gevangenisbibliotheken (uitleningen, leden)			<i>Verder uit te werken met het departement CJSM – ism Projectleider Klassebak</i>
OD 2.6.		R29: E-inclusie is als Vlaamse beleidsprioriteit opgenomen in het decreet betreffende het lokaal cultuurbeleid		R29: Departement CJSM
		R30: Overzicht acties en actoren		R30: Zie ook 3.5 Veldtekening Mediawijsheid
OD 2.7.			M11: Aantal deelnemers aan activiteiten van Bibnet	M11: CULTUURCONNECT en LINC
			M12: Impactmeting van Bibnet	M12: CULTUURCONNECT en LINC
OD 2.8.		R31: subsidieopdracht	M13: aantal aangevraagde projecten	R31: Departement OV (Jan De Craemer) M13: Departement OV (Jan De Craemer)
		R32: inhoudelijke en financiële verslagen	M: bereik van projecten?	R32: Departement OV (Jan De Craemer)
OD 2.9.		R32b: een visie en/of afspraken rond samenwerking		R32b: Projectleider Plan G
OD 2.10	A15: X aantal organisaties armoedebestrijding met een samenwerking met CBE	R33: Een overzicht van acties om praktijken te verspreiden		A15: Federatie van de Centra voor Basiseducatie R33: Decretale SG VO
		R34: Afspraken rond		R34: Decretale SG VO

		opleidingen ihkv expertise delen		
		R35: Doelstellingen op het vlak van samenwerking		R35: Decretale SG VO
OD 2.11		R36: Rapport van project 'Wie Online?'		R36: Afstemmen met An Van Cauwenberge
OD 2.12		R37: Evaluatierapport van de projecten Kinderarmoede		R37: Afstemmen met An Van Cauwenberge
OD 2.13		R38: Online handboek	M14: X aantal unieke raadplegingen van het handboek	R38: Projectleider Plan G M14: Projectleider Plan G
OD 2.14		R39: Geletterdheid wordt binnen HPAO besproken		R39: Projectleider Plan G
		R40: een rapport over welke nieuwe initiatieven eruit zijn voortgekomen		R40: Afstemmen met An Van Cauwenberge
OD 3.1.	A16: aantal ambassadeurs geletterdheid + waar zijn ze ingezet	R41: een plan voor sensibilisering		A16: Database federatie CBE R41: Projectleider Plan G
		R42: een draaiboek voor de campagne	M15: x materiaal en media-aandacht ihk vd campagne	R42: Projectleider Plan G M15: idem
		R43: werking van ambassadeurs geletterdheid		R43: Federatie voor de CBE
		R44: nieuwe strategieën voor activering en toeleiding		R44: Projectleider Plan G
OD 3.2.	A17: X praktijken van geïntegreerd werken rond geletterdheid tss VDAB en CBE	R45: een samenwerkingsovereenkomst	M16: registratie hoe vaak het instrument gebruikt wordt	A17: Database federatie CBE R45: Departement OV M16: Departement OV
			M17: aantal potentieel laaggeletterden gedetecteerd	M17: VDAB
			M18: aantal laaggeletterden zijn doorverwezen van VDAB naar CBE en omgekeerd	M18: VDAB + federatie

			M19: aantal laaggeletterden die na een doorverwijzing gestart zijn in een opleiding van VDAB of partners (en geslaagd) of gestart zijn in een job	M19: VDAB
OD 3.3.		R45: nieuwe formules van geletterdheidsondersteuning op de werkvloer	M20: X aantal acties opgenomen in diversiteitsplannen en sectorconvenants	R45: VDAB M20: Departement OV en Departement Werk / DPOL
		R46: uitgebreid aanbod van CBE voor werkenden /werkzoekenden	M21: X opleidingen geletterdheid door CBE op de werkvloer van een bedrijf	R46: federatie M21: database federatie CBE
OD 3.4		R47: meerjarenplan Mediawijsheid		R47: Departement OV (Jan De Craemer)
		R48: kenniswerking via jaarplan en jaarverslag van het Kenniscentrum mediawijs		R48 : Departement OV (Jan De Craemer)
OD 3.5		R49: veldtekening Mediawijsheid		R49: Departement OV (Jan De Craemer)
OD 3.6		R50: uitrol van de Bib op School	M22: x scholen/aantal scholen waar Bib op School aanwezig is	R50 en M22: Locus of Ruth Lamote?
OD 3.7	A18: X praktijken van geïntegreerd werken tussen Bib en CBE	R51: rondetafelgesprek		A18: database federatie CBE R51: LOCUS
		R52: werking informatiegeletterdheid van bibliotheken ism VO		R52: LOCUS
OD 3.8	A19: X aantal ingezette modules ihkv geïntegreerd werken tussen CBE en armenverenigingen	R53: dossier met beleidsaanbevelingen		A19: database federatie CBE R53: VOCVO (An Bistmans)
		R54: uitwisseling onderzoekers		R54: VOCVO (An Bistmans)

OD 3.9	A20: Wie schakelt de ervaringsdeskundigen in?	R55: werking van het team opgeleide ervaringsdeskundigen	M23: aantal tewerkgestelde opgeleide deskundigen	A20, R55, M23: An van Cauwenberghe
		R56: promotie van ervaringsdeskundigen		R56: An van Cauwenberghe
OD 4.1		R57: activiteitenverslag van de projectgroep geletterdheid		R57: VOCVO (An Bistmans)
OD 4.2	<i>Zie de M van 1.6 en 4.3</i>	R58: nieuwe, aangepaste G-scan + train-de-trainer	M24: hoeveel en welke instellingen gebruiken de G-scan	
OD 4.3.	A21: Wat is het basisdiploma van de lesgevers in het CBE?	R59: vorming en promotie door de pedagogische begeleidingsdiensten van lesgevers in geletterdheid	M25: hoeveel nascholingstrajecten rond geletterdheid lopen er bij de instellingen VO	A21: Departement OV R59: projectgroep geletterdheid M25: directeurs PBD
			M26: hoeveel deelnemers zijn er in de trajecten nascholing rond geletterdheid	M26: departement OV (Elke Peeters)
OD 4.4	<i>Zie 4.6</i>			
OD 4.5		R60: verspreiding van goede praktijken komende uit de geprioriteerde doelstellingen	M27: aantal studiedagen, brochures,...	R60+ M27: projectleider plan G
OD 4.6		R61: toolbox inclusief een train-the-trainer-aanbod	M28: aantal x hoeveel toolbox gebruikt wordt en door wie	R61 en M28: Eva huwels
		R62: nascholingsaanbod toolbox		
		R63: promotie van de toolbox		
OD 4.7.		R64: monitoringsysteem voor het Plan Geletterdheid		R64: Projectleider Plan G
		R65: deelname aan conferenties door overheid, pedagogische begeleidingsdiensten en Vocvo		R65: Overheid, PBD's, VOCVO

		R66: een onderzoek naar het verhogen van geletterdheid		R66: Departement OV Projectleider Plan G
		R67: een leerpartnerschap		R67: Projectleider Plan G
OD 4.8.		R68: oplevering van de resultaten van PIAAC-onderzoek	M30: mate waarin resultaten worden ingezet in beleidsondersteuning	R68: Universiteit Gent M30: Departement OV
		R69: rapporten van secundaire analyses obv PIAAC		R69: Departement OV (Anton Derks)
OD 4.9		R70: opleidingsprofiel en vormingsaanbod mediacoach (jaarverslag)	M31: Aantal mediacoaches die uitstromen en + vanuit welke sector ze komen (Onderwijs, Jeugd of Cultuur)	R70: Departement OV (Jan De Craemer) M31: Departement OV (Jan De Craemer)